

מישל מורגן וז'אן-קלוד קריר מעניקים פרס־הוקרה לסופיה לורן (באמצע) 30 שנות קריירה קולנועית

רוברט דה־נירו מקבל פרס־הוקרה לא נפרד מהקטקט גם בערב הפתיחה

יום־הולדת בשר־ההקרב, כשנסופו של דבר אין מי שיאכל את העוגה. פסטיבל הוא גם הודמנות להשוות פנים שונות של אותם יוצרים ולגלות הרפתקות מפתיעות. השחקן הוותיק רוכרט דובאל נוטל חלק בשני סרטים. באחד הוא מתגלה כומר מחונן ובשני ככימאי. הראשון — ברכות קטנות של ברוס ברספורד מספר בצורה מעודנת ומלאת חסד על אשה שאיבדה את בעלה הראשון בויאטנאם, מגדלת את ילדו ונישאת לזמר־עם שנטש את המוסיקה כי לא היה מסוגל להתמודד עם הצלחת רעייתו ועם בעיית השתייה.

גיבורי הסרט מנסים לשאול את עצמם מדוע למעשה אנשים חיים או מתים — והתשובה היחידה הממריצה אותם להמשיך היא האמונה העמוקה שגם אם אין בעולם דבר הנקרא אשר שלם, ישנם הרברים הקטנים, הרגעים היפים והמבורכים שעליהם צריך להישען. ואמנם, בצורת הבימוי שלו ובתסריט זה בדיוק מה שברספורד עושה ובהרכבה כישרון וטעם. היתה גם הודמנות נדירה לגלות את דיוויד בואי, ופעמיים. לשעבר זמר־רוק ודמות של אליל פופ מובהק, הוא הפך כימאי ואחת האטרקציות האמיתיות של עולם התיאטרון והמוסיקה. כאן הוא נראה בשני סרטים, שונים זה מזה כשני קצוות עולם — באחד בתפקיד של קצין בריטי בשבי היפאני, הסובל מטראומת ילדות חריפה ומנסה להתמודד איתה ולהיות ישר עם עצמו בתנאים האכזריים ביותר שאפשר להעלות על הרעת.

זוהי הרמות המרתקת שהוא מעצב כסריתו של נגיסה (אימפריית החושים) אושימה, חגי־מולד שמח מר לורנס — כשהבימאי היפאני הקונטרוברסלי מעמיד זה מול זה ערכים של המיזרח הרחוק והעולם המערבי ומגיע למסקנה כי בשני העולמות גם יחד הופכים האנשים לקורבנות של אנשים אחרים, האששים שהם צורקים לחלוטין בערכים שעליהם הם עומדים. האמת היא, לדעת אושימה, שאיש אינו צורך. כסריתו של טוני סקוט, אחיו של רידלי (בלדיד ראנר) סקוט, מופיע בואי כערפד, שניגוד עליו לחיות חיי נצח, אבל בגלל תקלה טכנית הוא מוזדקן טרם זמנו — והתוצאה סיפור־מתח מוזר, באווירה אסתטית מדהימה ובסיגנון קולנועי מרתק.

פסטיבל־עבודה שחורה; אבל אין רגע אחד משעם.

בתחרות הרשמית קיבל את פניו סרט של הבימאי השווייצרי הבולט ביותר היום, קלוד גורטה, מותו של דינו ריצ'י: כתב־טלוויזיה בא לעשות כתבה על פרופסור ידוע במחקריו על בעיית הרעב בעולם. הפרופסור נמצא במשבר־אמון קשה עם עצמו. עם עבודתו ועם העולם. לאט לאט מסתבר שגם הכפר הנידח שבו קיווה הפרופסור למצוא מחבוא לא פתר את משבר הזהות שלו. האנשים עסוקים בבעיות רחוקות ואינם מסוגלים להתמודד עם עצמם. אבל, כנהוג אצל השווייצרים, הכל נראה שקט ורגוע מעל לפני השטח ואיש אינו מנסה לצאת מן השיגרה ולרעור את מסך הכיחון של העולם השבע הזה. חבורת מונטי פיטון עשתה סרט כעל שם יומרני — משמעות החיים — שבאופן חיצוני נראה כאילו שוב נאספו כמה בדיחות, חלקן מוצלחות יותר וחלקן מוצלחות פחות אבל למעשה יש מאחוריהן כמה כותבים מחוננים ביותר, המעבירים ביקורת רצינית דרך סכין הומוריסטית. אלא שאם לצטט את טריגיליאם — האמריקאי שכין חבורת האנגלים — ההומור איננו הומור של שונאי אדם אלא אוהבי אדם. כך אפשר היה לראות בו היותו מטורפות על בניין חברת־ביטוח ההופך לספינה וממריא אל על כשפיגמוזי וכיסוייו הופכים למיפרשים. הוא מגיע למרכז החברות הרב־לאומיות ושט בתוכן כמו כלי־חלל במילחמת הכוכבים.

פקידי החברה הוקנים והעלובים הופכים לפיראטים, המחבלים במחשבים המודרניים ועושים ללעג ולצחוק את העולם המיסחרי הממוחשב והמתוכנת משהו כמו — חכו חכו העולם הישן טרם אמר את דברו האחרון.

הסרט מלא בסאטירות קטנות וחריפות בנוסח זה — דוגמת נס־הילדה, השם לצחוק את הרופאים והמיכשור המודרני, יש כאן פארודיה חריפה על העולם הרביעי שהוא בסך הכל יורקשייר, ועל הצורך בפקוח על הילדה בבריטניה, בנוסח אוליבר ואנג'י — קטע מבריק המסתיים בהימנעו לכוחו של הורע — כל זרע הוא יפה כל זרע הוא קרוש/אם מבוכים לשווא זרע/אלוהים נותן על הראש.

מבני שמיד אחר־כך רואגים מונטי פיטון להסביר בדיוק מה מבדיל בין הקאטולים והפרוטסטנטים, כשבעל מסביר לאשתו שלהיות פרוטסטנטי פרוש האפשרות להשתמש באמצעי־מניעה. כאטירה קטנה ומצחיקה פחות מוגשת בצורת

לשאלה מה כעצם קרה נמצאו כמה תשובות אפשריות. גירסת סירטי נוח, מישורו של מנחם גולן בתל־אביב, היתה כי, לחברה יש סרט בתחרות ולכן אין זה בא בחשבון שישתתף בחבר־השופטים. לשאלה איזה סרט, לא היתה תשובה. גירסה אחרת שהושמעה בקאן היתה, כי המפיקים האמריקאים הפעילו לחצים וסכרו שאין זה יאה כי מפיק ישראלי ייצג אותם. אחת ממזכירותיו של נשיא הפסטיבל המציאה סיפור אחר. למעשה רצו נציגי ישראלי בצוות — והיום גולן עוסק בהפקות באמריקה בעיקר — ואין הוא, כמנהל קנין, נחשב למנהל חברת־הפקה ישראלית.

נשיא־הפסטיבל כעצמו, פאברה לה־כרה, טען באוזני: רציית השנה ננציג ישראלי, כמו שככל שנה אנהו משתדלים לתת ייצוג לארצות שונות. החלטתי להציע לגולן — והוא הסכים, אבל אחר־כך הסתבר לי שהתפקיד כבר הוצע

הפסטיבל התפור על פני העיר כולה. כי בארמון הישן, המרוחק למדי מן החדש, מתקיימות ההקרות של שבועיים של בימאים (אחת המיסגרות הרשמיות של הפסטיבל שבתוכה מוצג גם סרטו של יקי יושע כביש ללא מוצא. היום כבר אין ספק שהשנה, יותר מבכל שנה אחרת, זו תהיה המיסגרת הנוחה והמהנה ביותר של האירוע כולו. כבר הסרט הראשון שהוצג בה בארמון "LOCAL HERO" (הגיבור המקומי) של הבימאי ביל (נערתו של גרגורי) פורסיית מסקוטלנד, עורר סימפטיה רבה. אמנם היו כאלה שטענו שהכורסאות הישנות של האולם הגדול בארמון הישן, והאווירה החמה שכולם מתגעגעים אליה סייעו לבימאי בצורה בלתי אמצעית. אבל בכך היתה רק השלמה לנושא של הסרט — מקום קטן ונידח מסקוטלנד, החי את חייו בנחת ועומד בסכנת הריסה על־ידי הקאפיטליום המודרני, העובדה שהפסטיבל מתפור על העיר כולה,

טיטיר מופונה ודיוויד בואי ב"חג מולד שמח" סירטו של נגיסה אושימה

למפיק צרפתי, ז'ילבר דה־גולדשמיט ועם כל איי הנעימות שהיתה כרוכה בכך נאלצתי לחזור כי ממניו של גולן, כי לא יתכן שימונו שני נציגים מצד הבימאים. אבל אני רציית בכל זאת שישראל תיוצג ולכן החלטתי שהמינוי ינתן לליאה ואן ליר. גולן ראה עצמו נפגע, ובצדק. עורכיהדין שלו נפגשו עם שלנו בפאריס וטענו כי שמו הטוב של גולן נפגע, וכי הוא התפנה מהתחייבויות אחרות כדי לשמש בתפקיד השופט. לכן החלט לפצותו ולהקדין אחד מסרטינו באחד הערבים יחד עם התנצלות על העול שנגרם לו, ואני מקווה שלמרות זאת תסתיים א־יהיבה ברוח טובה. ואמנם, הרכב השופטים מעיד על רצון לשמור על שיווי מישקל בינלאומי — ואך ליר מישאל, יוסף שאהין ממצרים, הסופר ויליאם סטיירון, העומד בראש חבר־השופטים הוא אמריקאי, והבימאי סרגיי כינדרצ'וק מייצג את הסובייטים. יחד איתם גם השחקנית האיטלקיה מרי אנג'ילה מלאטו והבימאי האנגלי קארל רייס. יחד עם המפיק ז'ילבר דה־גולדשמיט הצרפתי.

הלילה הראשון

כדי לפתוח את הארמון החדש בקול תרועה, הוחלט להוסיף ערב של הוקרה בתחילתו. הצרפתים אוהבים לעשות זאת בעיקר כשזו הודמנות להעלות לבימה את מישל מורגן, השחקנית האלגנטית ביותר של הבר הצרפתי, ולתת לה להזמין בזה אחר זה כוכבים וכוכבות, מתוך אותם שחקנים שזכו במרוצת השנים כפרסי דקל הזהב.

זה אחר זה עלו דירק בוגארד וז'ראר דפארייה, ויטוריו גאסמן ופרנאנדו ריי, לייזה מינלי ורוברט דה־נירו, ועוד — כשלוסיום הוענק פרס־ההוקרה — פסל מזהב שיעוצב לצורך המיוחד הזה — והוקרן סרט שהורכב מקטעונים בני שתי דקות שבהם מופיעים השחקנים שכבודו. זו היתה שעתם של הכוכבים והצלמים, התגייה של עניבות הפרפר ושמות המשי. למחרת התחילה העבודה השחורה.

לאן נושבת הרוח?

הבכי הזכור מן השנה שעברה: "בכשכוע ה הראשון אין מה לראות!" — לא נשמע הפעם, אולי מפני שהיו דברים כה רבים לרגו עליהם. מן היום הראשון היה מה לראות.

דיוויד בואי כבסר "רעב" אמפיר המזדקן טרם זמנו

עם ארוחות־צהריים ענקיות וכוכבים על החוף. שומרת על הגלחת ההומה מסביב, ומי שמתמזל מולו ואינו חייב לבלות אל כל יומן בחושך, יכול למצוא פה את כל מה שנפשו הפצה — החל בכיגריים מוזומים, פריים וינות מהטובים בעולם, אופנה ומותרות. הרבה מאוד פיתויים פרושים על פני הטיילת, לוא לפחות היו המדרגות הנעות שבארמון החדש עובדות כל הזמן ולא רק בחלק ממנו...

איפה השופט?

את הפרשיות התמוהות שפתחו את הפסטיבל היה עניין מיניו של מנחם גולן לחבר־השופטים. תחילה הוכרו על היותו חבר בית אחר־כך הסתבר שמיניו בוטל כרגע האחרון, ובמקומו נתמנתה מנהלת סינמטק ירושלים ליאה ואן־ליר.